

آشنائی با فنون عملی هنر سرامیک

ساختن انواع بشقاب بوسیله انگشتان

مهدی زواره‌ای

گل پخته از همان جنس خاک خود را کوبیده و پودر نرم نمائید و بمیزان ۲۰ درصد وزن خاک خشک بآن اضافه کنید (یعنی برای گلی که خشک شود و ۱۰۰ گرم وزن داشته باشد ۲۰ گرم خاک پخته پودر شده باید افزود) در این صورت با این گل میتوانی بشقابهایی به بزرگی ۳۰ سانتیمتر با دست بسازید مصرف زیادتر خاک پخته خاصیت چسبندگی گل را کم کرده و قابلیت کار را از آن میگیرد و موارد دیگری نیز هست که مجبوریم گل خود را مطابق احتیاج با گل پخته بیشتر مخلوط نمائیم که بموقع خواهیم گفت .

یک گلوله گل بقطر تقریباً ۱۰ سانتیمتر انتخاب کرده و آنرا خوب مالش میدهید تا تمام ذرات هوا از آن خارج شود و سپس بطریق زیر عمل میکنید :

۱- گل را بصورت استوانه که ارتفاع آن در حدود ۱۴ سانتیمتر و قطر قاعده اش در حدود ۴ تا ۵ سانتیمتر باشد در میآورید .

۲- بین دودست آنرا پهن میکنید .

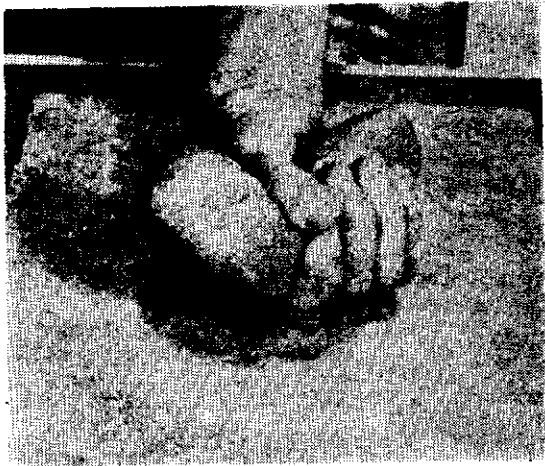
۳- بکمک انگشتان این گل پهن شده را آتقدر تحت فشار قرار میدهید تا کاملاً سطح یکنواخت بدست آید و ضخامت آن نیز برابر ۱۲ میلیمتر شود .

۴- این سطح مسطح گل را روی کف دست چپ قرار میدهیم و یا روی قطعه‌ای کاغذ روی میز کار میگذاریم و دور آنرا به آرامی و بکمک انگشت شست و سایر انگشتان دست راست مالش داده و آنرا با هستگی بطرف بالا آورده و ظرف لبه دار

ساختن انواع ظروف مسطحی که بتواند احتیاجات مخصوصی را روی میز غذا بر آورد و یا کار پیشدستی را برای میوه و تنقلات انجام دهد بوسیله انگشتان یکی از طرق بسیار ساده در تأمین نیاز مندیهای فوق و نظایر آنست بطوریکه در شکل ملاحظه میشود ظروف مزبور مدور نبوده و بهر یک شکل خاصی وارد ساخته اند . بشقابهای مدور که معمولاً با چرخ کوزه گری میتوان ساخت و بعداً شرح آنرا خواهیم داد و در صنعت برای ساختن آن از دستگاه جیگرینگ و ماشینهای گردان استفاده میشود با دست و بکمک انگشتان نیز امکان پذیر است ولی وقتی نظر استفاده از اشیاء ساخته شده بوسیله خودمان در زندگی روزمره است چه بهتر که فرم این ظروف نیز از فرمهای کلاسیک و معمول و موجود در بازار خارج شود و با شکل معین درآید که مورد توجه و علاقه خود ما و قابل تحمل و تلذذ روحی برای هر مصرف کننده و بیننده دیگری باشد .

در ساختن بشقاب بوسیله انگشتان باید توجه داشت که نمیتوان ظروف بزرگ ساخت زیرا در صورتیکه اندازه این ظروف از اندازه معینی بیشتر شد در موقع خشک شدن تولید اشکال خواهد کرد و بیشتر ممکن است تاب برداشته و همین عیب را هنگام پخت نیز پیدا کند برای هر نوع گل تا اندازه معین میتوان ابعاد برای ظروف مسطح در نظر گرفت گلی که شما درست کرده‌اید به تنهایی میتواند بشقابهایی با ابعاد حداکثر ۱۸ سانتیمتر بسازد .

اگر بخواهید بشقابهای بزرگتر بسازید بهتر است مقداری

به کمک انگشتان فشار ملایمی به استوانه گل وارد می‌کنیم

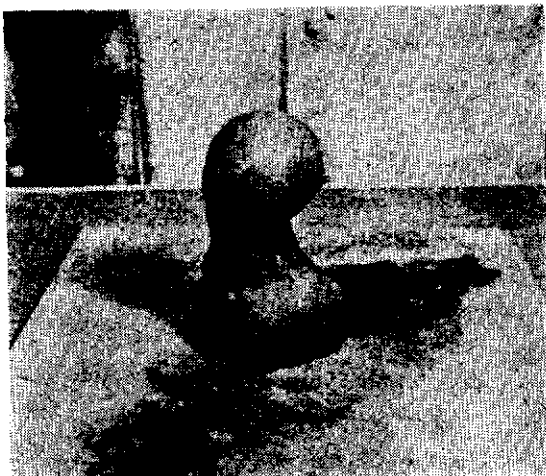

گل را بصورت استوانه درمی‌آوریم

دوطرف خارج از کف دست را گرد و مسطح می‌نمائیم

روی سطح پائینی آنرا روی میز کار می‌گذاریم

بوجود می‌آوریم در این عمل انگشت شست در سطح بالائی قطعه گل مسطح و سایر انگشتان در سطح زیرین آن کار خواهند کرد و عمل آنها نظیر نیشگون گرفتن بوده و همان انقباض و انبساط را خواهند داشت .

*

در انجام اعمال فوق باید توجه داشت که فشار همیشه بطور یکنواخت بوده و گوشه‌های ظروف گودی و برآمدگی زیاد از حد نداشته باشد زیرا در صورت عدم یکنواختی فشار ضخامت ظرف فرق خواهد کرد و در صورت گودی زیاد از حد و برآمدگی گوشه‌ها لعاب سطح داخلی را بیشتر پوشانیده و از سطح بیرونی گوشه لغزنده و آنرا کاملاً مستور نمی‌نماید .
ساختن مجسمه کوچک بکمک انگشتان

ساختن مجسمه کوچک بوسیله انگشتان آفرینش يك اثر بدیع هنری نیست بلکه وسیله‌ایست برای سرگرمی مخصوصاً برای بچه‌ها و آنهایی که تازه اقدام بمجسمه‌سازی در سرامیک مینمایند در این طریق وقتی هنرمند ورزیده شد و درك هنری کافی داشت میتواند با اشتغال از روش ساده کار بایجاد آثار هنری ارزنده‌ای موفق شود .

بنحویکه در آن فرورفتگی که مقدار آن در قسمتی که انگشت شست قرار دارد بیشتر خواهد بود بوجود آید .

۳ - قسمت بالا و پائین این فرم را بکمک دست راست مسطح و مدور مینمائیم .

۴ - از قسمت بزرگتر که همان قسمتی است که در طرف انگشت کوچک دست چپ قرار دارد و این فرم را روی قطعه‌ای کاغذ روی میز کار قرار میدهیم .

۵ - بکمک انگشت شست و سبابه هر دو دست بایک عمل کوچک نظیر نیشگون گرفتن دو گوش برای مجسمه کوچک و ابتدائی بوجود میآوریم .

۶ - با استفاده از انگشتان دست راست فرم لازم و مورد دلخواه را بوجود آورده و فرورفتگی و برآمدگی لازم را روی مجسمه کوچک خود میدهیم .

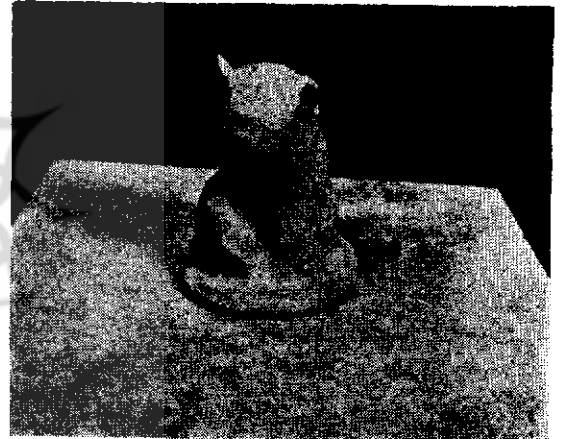
۷ - مجسمه حاضر است و میگذاریم تا خشک شود تا بعداً پخته و لعاب بدیم و مجدداً پس از پخت لعاب برای تزئین بکار بریم .

باز هم توصیه میشود با کمال دقت شروع بکار کنید دستورات را یکی پس از دیگری اجرا کنید با کمی تمرین و ممارست و حوصله موفق میشوید مطمئن باشید که اگر بخواهید مسلماً میتوانید .

انواع ظروف مسطح که می‌توان با دست و به روش کار با انگشتان ساخت

به کمک انگشتان گوش مجسمه را ساخته و آنرا فرم میدهیم

مجسمه حاضر است بگذارید تا خشک شود

روش کار بسیار ساده است و مجسمه‌ایکه بدین ترتیب بدست میآید کوچک و از دو برابر مشت بسته شخصی که آنرا ساخته است نمیتواند بزرگتر باشد .

۱ - قطعه گل را پس از مالش و ورز دادن کامل بصورت استوانه در میآوریم و آنرا در انحنائی که چهار انگشتان دست چپ (غیر از شست) با کف دست بوجود میآورد قرار میدهیم .

۲ - چهار انگشت را از پائین و انگشت شست را از بالا بآرامی روی گل قرار داده و بآن فشار ملایمی وارد میکنیم